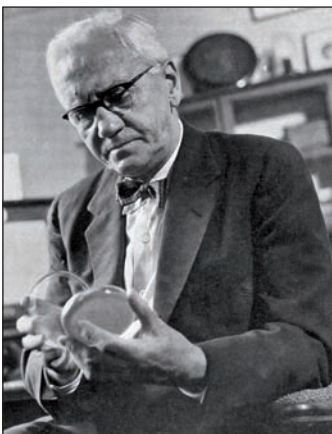

Nobel Sarien bitxikeriak

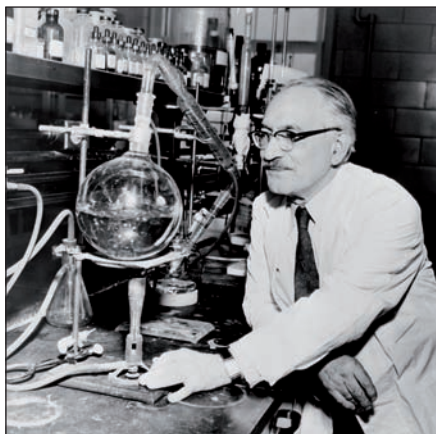
URRIKO LEHEN EGUNETAN 2015eko Nobel saridunen berri izan genuen. 1901etik urtero ematen dira sariok, eta hainbeste urtetan historia harrigarri bat baino gehiago gertatu da haien inguruan. Lerro hauetan horietako batzuk aipatuko ditugu, den-denak Medikuntza Nobel Sariarekin lotutakoak.

Werner Forssmann-ek 1956. urtean jaso zuen saria, gorputzeko zainetan erabiltzeko moduko kateterra garatzeagatik. Probetan, Forssmanek ez zuen animaliarik erabili, bere gorputza baizik; esku bateko zainean kateterra sartu eta bihotzeraino eraman zuen.

1949an Antonio Egas Moniz izan zen saritua, gaixotasun mentalak zituztenengan lobotomiaren eragina frogatzeagatik. Begi-globoaren gainetik espatula sartzen zuen garuna ukitu arte, eta behin hori eginda, behar zen puska mozten zuen.

WELCOME LIBRARY-CC BY

ROGER HIGGINS

Ezkerrean Alexander Fleming, 1945eko Medikuntza Nobel Saria eskuratu zuena. Eskuinean Selman Waksman, 1952ko irabazlea.

1929an Christiaan Eijkman Jakartara bidali zuten beri-beri gaitzaren nondik norakoak aztertzeke. Eijkman ohartu zen arroz zuria jaten zuten oiloek gizaki gaixoen sintoma berdinak garatzen zituztela, eta aldiz, azaldun arroza jaten zutenak osasuntsu zeudela. Pertsonen dieta bera ezarri, eta akabo arazoa.

Alexander Fleming oporretara joan zen bakterioak zituen kutxatxo bat ixtea ahaztuta. Itzulitakoan ikusi zuen estafilokokokoak gero eta gutxiago zirela, toxina arraro baten eraginez. Nahi gabe penizilina topatu zuen horrela, eta saria jaso zuen 1945ean.

Selman Waksman ikerlariaren laguntzailea zen Albert Shatz-ek estreptomizina antibiotikoa aurkitu zuen, baina bere nagusiak ez zuen aipatu ere egin eta ohore osoa bere gain hartu zuen. Saria eman zioten 1952. urtean.

Ausardiak, zorteak edo, gordin esanda, lapurretak Nobel sari bat eman dezaketela erakusten dute adibideok. Ba ote horrelakorik gaur egun? Ez dugu guk ezetz esango. ■

Baliteke unibertsoa, hasieran, likidoa izatea

Ikerlariak oso seguru izan dira unibertsoaren hasierako osagai nagusia gasa izango zela, baina berriki CERNen egindako saiakera batek zalantzan jarri du hipotesi hori. Eguzkiak duen tenperatura baino 250.000 aldiz handiagoan aritu dira, eta gasa beharrean likidoa aurkitu dute.

ttiki.com/341999
(Gaztelaniaz)

Afrika historiaurreko migrazioen sorburu, eta hartzaile ere bai

Duela 3.000 urte Eurasiatik Afrika ekialdera migrazio handi bat izan zela ondorioztatu dute 4.500 urteko Etiopiako fosil baten genoma aztertuta, eta Europako, Ekialde Hurbileko eta Afrikako gaur egungo populazioen genomekin alderatuta. Nazioarteko talde batek egin du ikerketa, eta emaitzak *Science* aldizkarian argitaratu dituzte.

ttiki.com/342000
(Euskaraz)

Urak hoztutako ordenagailuak

Txipetan kokatutako mikrohodietan ura zirkulatuaraziz beroa ohiko bitartekoekin baino askoz ere hobeto barreiatzen dela frogatu dute AEBetako Georgia Tech institutuan. Beroa barreiatzeko egungo sistemak nagusiki haizagailuetan oinarritzen dira, eta haien iraupena mugatua da.

ttiki.com/342001
(Gaztelaniaz)

Babeslea: iametza Interaktiboa

ideia batetik errealitatera

web garapenak

multimedia

aholkularitza

edukiak

interaktiboa
www.iametza.com
T.943 37 67 16